

Hoe verandert bedrijfskundige leergang je werk in de or?

De ene deelnemer heeft getwijfeld en er lang over nagedacht, de ander is er aan begonnen, omdat een collega ook ging: de bedrijfskundige leergang voor or-leden van FNV Formaat en NCOI. Hoe kijken cursisten terug op de opleiding?

De leergang MHBO Bedrijfskunde biedt een lid van de ondernemingsraad de mogelijkheid het geleerde direct toe te passen. De inhoud van de opleidingen is relevant voor or-leden en draagt bij aan de kwaliteit en de effectiviteit van de medezeggenschap. Daar vaart de organisatie wel bij. De deelnemer behaalt bovendien een door het Ministerie van OCW erkend, waardevol diploma. Dat is niet alleen goed voor het or-werk, maar ook voor de loopbaan.

Het is natuurlijk nieuwsgierigheid en ook een mooi moment voor een evaluatie. Hoe ver gaat het de deelnemers na de studie van bijna een jaar? We besloten tot een kleine enquête onder de afgestudeerden. Dat zijn er sinds de start in september 2008 ongeveer 35. De eerste vraag ligt voor de hand: hoe kijken de deelnemers terug op de studie? De ondersteuning van de docenten wordt genoemd, hoewel er ook een kritische noot is over de misschien iets te losse aanpak - maar de sfeer was heel prettig. En de praktijkgerichtheid wordt genoemd, de onderwerpen zijn goed op de eigen situatie te betrekken.

En dan de modules (voor een korte beschrijving zie hieronder). Ik heb gevraagd aan welke modules de deelnemers het meest hebben gehad.

Ook hier weer veel variatie. Voor Roger van Heeswijk (Lunetzorg) heeft de module management en organisatie verrassende inzichten opgeleverd. "Vooral dat organisaties ontwikkelingen doormaken volgens vaste patronen en dat daar heel wat goeroes en andere deskundigen hun visie op hebben gegeven. Dat was voor mij nieuwe materie en derhalve een hele openbaring."

Als ambtelijk secretaris (gemeente Dordrecht) heeft Harm Alting vooral veel aan het arbeidsrecht gehad. Daar heeft hij al verschillende collega's en de medezeggenschap in kunnen adviseren. Een andere cursist heeft hier juist net iets minder aan gehad. "Het is een feit dat het bij de politie toch vaak net even anders is geregeld dan in het bedrijfsleven. Gelukkig hadden we een trainer die zelf ooit bij de politie werkzaam was

en dus wist hoe het daar in elkaar stak". Bijna alle cursisten die reageerden noemen ook de module communicatievaardigheden. In de toelichting vertelt de cursist: "Na de opleiding is onze or in een reorganisatie terecht gekomen en dan is de kennis die is opgedaan toch een goede bagage tijdens onderhandelen en achterban-communicatie". Jacko Vermaat (Bakkersland) geeft als reactie: "Communicatie is het moeilijkste vak, maar je hebt er wel veel aan, omdat je het met name ook gebruikt in vergadersituaties, je kunt de technieken gebruiken om er je voordeel mee te halen". Een andere cursist meldt: "Wat ik geleerd heb in deze module blijkt in de praktijk zeer goed te werken".

Bijdrage aan or

In het jaar van de studie doen de cursisten veel kennis en vaardigheden op. Ik was dan ook benieuwd of de bijdrage aan de or is veranderd door de studie. Het is leuk om te zien dat de reacties verlopen van 'weinig merkbaar omdat het zo geleidelijk gaat, via 'mijn werkwijze en inbreng zijn niet veranderd door de cursus, de inhoudelijke kennis is wel toegenomen' tot 'ik breng mijn boodschap nu anders over het voetlicht (dank zij de Roos van Leary) en bereik daarmee meestal een beter resultaat' en: 'ja, ik ben assertiever geworden, maar ik heb ook een bredere zicht in het geheel gekregen en ik kan nu in managementtaal dingen duidelijk maken'.

Ik heb natuurlijk ook gevraagd wat andere or-leden hebben gemerkt van de gevolgde studie. Frits Isenbügel (Oosterpoort Wooncombinatie) zegt: "Zij waren geïnteresseerd en positief over de ontwikkelingen. Enkele (or-)collega's hebben studieboeken geleend". Bijna alle cursisten die hebben gereageerd noemen de communicatie. "Ik ben zelfverzekerder geworden." En: "Ik ben mondiger en alerter geworden in vergaderingen en gesprekken." Maar ook de inhoudelijke kennis die groter is geworden wordt gezien in de organisatie. Meine Verhoeven (Waterleiding Maatschappij Drenthe) geeft aan dat er waardering is en positieve reacties van mede or-leden over zijn functioneren in de ondernemingsraad.

Simone van Houten, trainer FNV Formaat

Reactie bestuurders

In de organisatie van de deelnemers blijft de studie ook niet onopgemerkt. Ik heb gevraagd naar de reacties die bestuurders hebben gegeven. Een paar voorbeelden: "De bestuurder heeft wel opgemerkt dat mijn communicatie iets is veranderd." En: "De bestuurder heeft mij complimenten gegeven over mijn groei in communicatieve zin. Ook hij had geconcludeerd dat ik wat bedachtzamer mijn mening te berde bracht, waardoor het resultaat van mijn communicatie beter was".

Maar er waren ook veel opmerkingen over de inhoudelijke kant van de studie. Meine Verhoeven: "De bestuurder merkt vooral dat de voorbereiding is verbeterd door een grotere kennis van zaken, waardoor vragen op een andere manier worden gesteld." Een andere cursist zegt: "De bestuurder vindt mij positief kritisch, en wil dat ik in de or blijf, omdat ik toch meer oog heb gekregen voor de onderneming." Frits Isenbügel: "De opgedane kennis over Management & Organisatie is hem zeker opgevallen". Roger van Heeswijk laat weten dat er meer nadruk is komen te

liggen op de organiseerprincipes van de organisatie, en minder op de ombudsmanachtige rol die een or ook kan hebben.

Op mijn laatste vraag wat je nog zou willen laten weten volgden kortere en langere reacties. Opmerkingen over de opbouw, inhoud en examinering nemen we mee in verbeteringen die na afstemming met het NCOI worden doorgevoerd. Met de andere opmerkingen zijn we vooral blij: "Ieder or-lid zou zo'n cursus moeten doen." En: "Verder ben ik blij dat ik de opleiding heb gevolgd", na een suggestie over de regelmaat in de leergang. Ook de reactie dat er door de opleiding honger is naar meer kennis is prettig om te horen. Tip: er is nog een vervolg op hbo-niveau!

Het doel van medezeggenschap is, zoals het zo mooi in de wet op de ondernemingsraden staat, bijdragen aan 'het goed functioneren van die onderneming in al haar doelstellingen'. Ik denk dat we kunnen concluderen dat uiteindelijk de studie meer inzicht en meer vaardigheden heeft opgeleverd om daar een stap in te zetten.

Onderdelen leergang

Welke onderdelen bevat de leergang bedrijfskundig management voor de or? Gestart wordt met de module Communicatie Vaardigheden. In de drie bijeenkomsten komen theorie, oefeningen en reflectie aan de orde. Dit allemaal goed voorbereid door de cursisten. De afsluiting is met een portfolio (waarin alle opdrachten staan die uitgevoerd zijn) en een POP (met daarin een stappenplan om verder te ontwikkelen in de toekomst).

Daarna verdiepen de cursisten zich in Management en Organisatie. Hier kijken we naar de omgeving van organisaties, de structurering van organisaties en het sturen binnen organisaties. Ook hier de theorie en de toepassingen die centraal staan tijdens de lessen en in de voorbereiding. Er wordt een schriftelijk examen afgelegd en sinds kort ook een portfolio gemaakt met opdrachten over de eigen organisatie.

Arbeids- en sociaal recht is de derde module. Hier worden alle ins en outs van de wetgeving die relevant is besproken en toegepast op cases en eigen vragen. Dit onderdeel wordt ook afgesloten met een examen. Financieel management is de afsluitende module. In drie dagen komen (voorzien van uitgebreide mappen met uitleg en veel sommen) kostprijsberekening, kosten en opbrengsten, budgetteren, balans en winstenverliesrekening, de jaarrekening en vermogensbehoefte aan de orde. Ook hier een schriftelijk examen aan het eind. En dan na afloop het diploma en verder met het or-werk!

Simone van Houten
Trainer/adviseur FNV Formaat

Meer informatie:
www.fnvformaat.nl

FNV FORMAAT

FNV Formaat wil met training en advies mensen sterker maken in hun werk. Een efficiënte organisatie waar het prettig werken is en niemand aan de zijlijn staat. De ene keer gaat FNV Formaat aan de slag voor de ondernemingsraad of de vakbond, de andere keer voor medewerkers of de hele organisatie op voorspraak van de directie of de HR-manager.